

Fem hjerter: Kropsvæskerne flyder i stærk debutbog, der handler om sex, selv når den ikke handler om sex

Karen Dich

Viktoria Jäderlings debutbog, 'Åh Lunargatan' får anmelderen til at tro på, at novellegenren kan få en revival. Det korte, men eftertænksomme format passer på mange måder til vores fortravlede samtid.

FOR ABONNENTER

»Der er bare en eneste ting, som man ved om livet. Hvad end man gør. Smerten kommer. Det er det eneste, man kan være sikker på, smerten vil altid komme«. Sådan siger doktor Gleipner til den ufrivilligt barnsløse Hild i den afsluttende novelle i Viktoria Jäderlings 'Åh Lunargatan'. Det står som en slags epitaf for den stærke debutbog.

Bogen består af 15 noveller af forskellig længde, der foregår på forskellige steder som Sverige, Californien, Baskerlandet. Og selv om enkelte karakterer går igen, er det 15 selvstændige og stærke fortællinger.

Novellens genkomst

På hver sin måde er novellerne samtidig et forsøg på at udvide genrens rammer, enkelt er sågar en digtnovelle. Teksterne er sjældent drevet frem af handling. Snarere er Jäderlings tekster portrætter, uddrag af levet liv. Når begivenheder har en rolle at spille, udspiller de sig ofte i fortiden og er ikke katalysator for fortællingen, men snarere et bagtæppe. F.eks. fortællingen om en billig blondebodystocking i teenageårene, der bliver relevant for en samtale om den voksne seksualitet og uforløste ungdomsfantasier.

Stemningen i teksterne veksler mellem det kølige, nøgterne og en evigt tilstedeværende uro. En uro, der er let at tilskrive seksualitetens spøgelse

Mange af novellerne kredser om sex. Selv når det ikke handler om sex, ligger seksualiteten hele tiden og lur. Det er måske allertydeligst i 'Kennedy High', hvor en ung svensk udvekslingsstuderende bor hos en amerikansk familie og her opdager

både sin seksualitet og sin seksuelle magt. Hun danser tæt med moren iført dennes undertøj, går i biografen med den ældste søn og fører lange samtaler med faren.

På et tidspunkt fortæller hovedpersonen og fortælleren, at der altså ikke er sex i relationen til familiens patriark. Hvis man på den måde er nødt til at eksplicitere, at det ikke handler om sex, så handler det netop om sex.

Stemningen i teksterne veksler mellem det kølige, nøgterne og en evigt tilstedeværende uro. En uro, der er let at tilskrive seksualitetens spøgelse.

Jäderlings genreleg – og Caroline Albertine Minors 'Velsignelser' fra forrige år – får mig til at tro på, at genren er ved sin genkomst. For det korte, men eftertænksomme format passer på mange måder til vores fortravlede samtid

I mange år har novellen været ude i kulden; hvis man skrev korte prosatekster, så skrev man kortprosa, ikke noveller. Men Jäderlings genreleg – og Caroline Albertine Minors 'Velsignelser' fra forrige år – får mig til at tro på, at genren er ved sin genkomst. For det korte, men eftertænksomme format passer på mange måder til vores fortravlede samtid.

Kvindelig sansning

'Åh Lunargatan' er en ekstremt sanselig bog. I stort set alle noveller er der noget, der lugter, f.eks. moderen i 'Kennedy High': »Hvordan lugter hun? Af pudder og abrikos, af abrikosmaling, som hun maler dukkernes næsebor med. Af tom kagedåse og make-up«.

Novellerne er fyldt med kroppe, især kvindekroppe. Ikke mindst bogens sidste novelle, 'Uforklarligt barnløs: En opfølgning på en ufuldbyrdet graviditet' om ufrivilligt barnløse Hild (og hendes mand), hvor kropsvæsker, menstruationsblod, abortblod flyder over siden.

Jeg vægrer mig ved at sige, at bogen handler om kvinder, fordi bøger (skrevet af mænd) om mænd aldrig handler om mænd, men bare om mennesker. Alligevel handler teksterne i høj grad om kvinder, om kvindelige kroppe, om kvindelige rum. Titelnovellen tager også ganske enkelt rundt i alle rummene i en kvindes barndomshjem.

Meget symptomatisk er den eneste novelle i Viktoria Jäderlings 'Åh Lunargatan', der behandler det mandlige begær og dets udfordringer, den eneste novelle, der ikke reelt er en novelle, men derimod et digt. Som om novellen, som bogen viser ellers kan rumme det meste, alligevel ikke kan rumme det sprog for maskuliniteten, som hovedpersonen selv slås med at finde.

-
-
-

•

Giv artiklen i gave

Som Politiken-abonnent kan du ubegrænset dele artikler med dine venner og familie.